

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 8.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.8.59>

УДК 341.215.4:005.21:005.8

А. Ю. Кріпкий,

доктор філософії, викладач кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3270-7599>

П. В. Отенко,

доктор філософії, викладач кафедри міжнародних відносин і політичної філософії, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3629-7008>

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО ЯК КАТАЛІЗАТОР БЕЗПЕКИ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗМІН ПІДПРИЄМСТВА

A. Kripyki,

PhD, Lecturer, Department of International Economic Relations and Business Security, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

P. Otenko,

PhD, Lecturer, Department of International Relations and Political Philosophy, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

INTERNATIONAL LAW AS A CATALYST FOR SECURING ORGANIZATIONAL CHANGES WITHIN ENTERPRISES

У статті досліджено роль міжнародного права як чинника впливу на внутрішню організацію підприємств та їх економічну безпеку. Представлено результати аналізу основних положень «Декларації про новий міжнародний економічний порядок» та пов'язаних із нею міжнародно-правових актів, які провокують потребу внутрішніх організаційних змін підприємства та формують нові вимоги для забезпечення його економічної безпеки. Розкрито, що міжнародне право за рахунок регуляції зовнішнього середовища поєднує каталізатором глибинних внутрішньо організаційних змін на підприємствах. Одним із акцентів проведеного дослідження є важливість адаптивності і гнучкості управлінської системи як ключових умов реалізації внутрішніх організаційних змін відповідно до міжнародних норм та вимог, та одночасно, з мінімальними ризиками для економічної безпеки підприємства.

The article explores the role of international law as a key factor influencing the internal organizational structure of entrepreneurial activity in the context of economic security. It provides an in-depth analysis of the fundamental provisions of the Declaration on the Establishment of a New International Economic Order and related international legal instruments, which collectively serve as a foundation for shaping contemporary global economic norms. These instruments generate external regulatory pressures that require businesses, particularly enterprises operating in open or transitional economies, to implement significant internal transformations aimed at enhancing resilience and ensuring long-term economic sustainability.

The study argues that international law, while formally regulating the external economic environment, also acts as a catalyst for profound internal organizational changes within enterprises. In this context, compliance with international standards - such as environmental, labor, investment, and anti-corruption regulations - necessitates the introduction of internal systems of risk

management, compliance control, digital security, and corporate governance. These requirements transform not only operational processes but also influence strategic management practices, decision-making hierarchies, and accountability mechanisms within the enterprise.

Furthermore, the article highlights the growing importance of adaptability and structural flexibility in enterprise management systems. These features are presented as essential conditions for the successful implementation of internal organizational changes in response to evolving international legal obligations and geopolitical challenges. The ability to adjust internal structures in a timely and efficient manner allows companies to meet international requirements with minimal disruption to economic security and with enhanced competitiveness in international markets.

The findings demonstrate that international legal norms no longer serve solely as instruments of intergovernmental coordination, but increasingly directly affect the internal configuration of private business systems. As such, international law emerges not only as a framework for external compliance but also as a strategic driver of internal organizational innovation and security-oriented development.

Ключові слова: економічна безпека, міжнародне право, міжнародні стандарти, соціальна відповідальність, підприємницька діяльність, сталий розвиток, адаптивність

Keywords: economic security, international standards, social responsibility, entrepreneurial activity, sustainable development, adaptability

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В теперішній час поглиблення міжнародних партнерських відносин між представниками бізнесу різних країн, набуває особливої актуальності питання забезпечення і розвитку економічної безпеки підприємницької діяльності та впливу

міжнародного права на формування і реалізацію внутрішніх організаційних практик на підприємствах.

Багатосторонні угоди, конвенції, стандарти, антикорупційні механізми та інші елементи нормативної міжнародно-правової бази стимулюють підприємства: адаптувати внутрішні організаційні структури в тому числі системи управління економічною безпекою; впроваджувати політики комплаєнсу, корпоративної соціальної відповідальності, ризик-менеджменту та екологічної безпеки. Як результат вбачається вплив міжнародного права на економічну безпеку бізнесу, його конкурентні позиції та можливості, здатність ефективно функціонувати в умовах глобальних ризиків і змін.

Вивчення наукових джерел продемонструвало відсутність комплексних досліджень ролі міжнародного права саме як каталізатора внутрішніх організаційних змін підприємства, які спрямовані на підвищення стійкості та адаптивності бізнесу. Сучасний етап розвитку світової економіки та міжнародного бізнесу потребує більш глибокого теоретичного обґрунтування взаємозв'язку між імплементацією міжнародно-правових норм та формуванням ефективних механізмів економічної безпеки підприємницької діяльності.

Окрім теоретичної складової вищенаведеної проблематики необхідно розглянути її практичну значущість, яка полягає в необхідності розробки рекомендацій для вітчизняних підприємств щодо інтеграції міжнародно-правових вимог у внутрішні організаційні процеси. Наявність таких досліджень та практичних рекомендацій є важливим для: забезпечення економічної безпеки вітчизняних підприємств; підвищення їх конкурентоспроможності, особливо на міжнародних ринках; залучення додаткового фінансування (іноземних інвестицій); зниження впливу ризиків; дотримання стандартів сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Міжнародне правове середовище та його вплив на бізнес є предметом уваги багатьох дослідників. Питання міжнародної стандартизації, соціальної відповідальності,

організаційних змін, як таких, що реалізуються через зміну міжнародного правового середовища розглядалось багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими. Так, у фокусі наукової роботи Отенко В. І. із співавторами є формування корпоративної безпеки через впровадження принципів соціальної відповідальності бізнесу, зокрема у відповідь на зовнішні міжнародні стандарти [29].

Огінок С., Когут М., Когут А. розглядали управлінські трансформації викликані впровадженням етичних норм та відповідальності як аспектів корпоративної соціальної відповідальності [25].

Мірошник М. В, Грицаненко А. Є. та Цвіркун О. А. досліджували впровадження міжнародних стандартів корпоративної соціальної відповідальності в практичну діяльність українських підприємств. Автори акцентували увагу на необхідних змінах в організаційній структурі, культурі управління та прозорості бізнес-процесів [26].

Могильна Л. і Ткаченко В. провели аналіз міжнародних екологічних стандартів як інструментів реалізації соціальної відповідальності та сталого розвитку, що зумовлюють необхідність внутрішньої адаптації [27].

Воронюк Є. В. розкриває питання інтегрування соціальної відповідальності бізнесу в економічну безпеку підприємства, через реалізацію відповідних управлінських та структурних змін [28].

В працях Thulani Bongani Makhanya M., Faith Vezi-Magigaba M., David Nkonde S. розглянуто значення міжнародних стандартів і директив у сфері корпоративної соціальної відповідальності як чинників, що стимулюють організаційні зміни та посилюють економічну безпеку бізнесу в глобальному вимірі [23].

Guttermann A. S. досліджує процес інтеграції принципів корпоративної соціальної відповідальності у внутрішню організаційну політику підприємств, включаючи: комплаєнс, етичні кодекси, політику взаємодії зі стейкхолдерами, які прямо впливають на стійкість і безпеку бізнесу [24].

Відповідно до вищенаведеного, більшість авторів зосереджена на

досліджені особливостей впровадження міжнародних стандартів корпоративної соціальної відповідальності, екологічних норм та етичних практик у внутрішні управлінські системи підприємств, а також на забезпеченні економічної безпеки через адаптацію організаційних структур і управлінських процесів. Тоді як питання дослідження міжнародного права як каталізатора внутрішніх організаційних змін підприємства залишається недостатньо відкритим і потребує подальшого комплексного дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Основна мета статті полягає в обґрунтуванні впливу міжнародного права на внутрішні організаційні зміни та їх зв'язку із економічною безпекою підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. 1974 рік можна опосередковано вважати роком започаткування міжнародного нормативно-правового базису щодо забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності. Саме в цьому році були прийняті основні документи з питань становлення нового міжнародного порядку, зокрема: «Декларація про новий міжнародний економічний порядок» [1], «Програма дій щодо встановлення нового міжнародного економічного порядку»[2]. Цими документами Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй розпочала шлях до формування єдиних правових та економічних нормативів, які окрім іншого, стали основою для розвитку і забезпечення економічної безпеки національних та міжнародних підприємств. Хоча прямого зв'язку із економічною безпекою підприємницької діяльності ці документи не мають, їх вплив на подальший розвиток бізнес-середовища в країнах учасниках Організації Об'єднаних Націй не можна переоцінити.

Резолюції Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй 1974 року спровокували розвиток міжнародного правового середовища в векторі поглиблення легітимізації прав держав в питаннях організації та регулювання свого бізнес-середовища. Нові умови функціонування та розвитку бізнесу спровокували потребу в організації та забезпеченні його економічної безпеки, оскільки нове бізнес-середовище створювало нові вимоги, ризики, загрози та

можливості для підприємців.

Узагальнення стратегічного впливу прийняття Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй Декларації про новий міжнародний економічний порядок, та Програми дій щодо встановлення нового міжнародного економічного порядку для бізнес-середовища та економічної безпеки підприємницької діяльності можна представити наступним чином [1; 2; 3; 4]:

зниження рівня залежності країн-учасниць Організації Об'єднаних Націй, які розвиваються, від колишніх колоніальних центрів, посилення їх суверенітету;

розширення можливостей доступу для країн, що розвиваються до ринків, інвестицій, ресурсів, технологій.

Отримання і реалізація нових можливостей урядами країн-учасниць Організації Об'єднаних Націй призвело до появи специфічних стратегічних наслідків для бізнес-середовища та економічної безпеки підприємницької діяльності [1; 2; 3; 4]:

посилення ролі уряду країн-учасниць Організації Об'єднаних Націй в сфері регулювання доступу до стратегічних ресурсів та контролю за діяльністю іноземних інвесторів.

розширення прав держав на регулювання діяльності транснаціональних корпорацій, встановлення вимог щодо локалізації виробництв, захисту довкілля, трансферу технологій;

розвиток механізмів захисту інвестицій, зниження ризиків недобросовісної конкуренції, експортної дискримінації та необґрунтованих обмежень в доступі до ринків;

формування концепції та стандартів сталого розвитку, запровадження ESG-стандартів.

Ідеї вищенаведених декларацій, їх політико-етичні орієнтири вважаються основою низки міжнародних ініціатив, угод і конвенцій, які в своєму комплексі впливають на економічну безпеку підприємств (табл.1).

Таблиця 1. Основні міжнародні нормативно-правові акти, які сформовані на ідеях Декларації про новий міжнародний економічний порядок, та Програми дій щодо встановлення нового міжнародного економічного порядку

Назва міжнародного нормативно-правового акту	Характеристика основних акцентів	Характеристика основного впливу на підприємницьку діяльність
Хартія економічних прав і обов'язків держав	Продовжила основні принципи декларацій та закріпила в документарному вигляді права урядів (держав) на: суверенітет над національними ресурсами; контроль за потоками іноземних інвестицій; визначення, встановлення та регулювання умов діяльності транснаціональних корпорацій на території країни	На бізнес покладено обов'язок дотримання встановлених вимог, в тому числі щодо питань пов'язаних із передачею технологій та заборони на самостійне вивезення ресурсів без погодження із урядами країн локалізації
Конвенція ООН з морського права –	Забезпечила права держав-учасниць на виключні економічні зони, які включають не тільки шельф але і 200 морських міль від узбережжя та право контролю за видобутком природних ресурсів	Впровадження ліцензій і квот для бізнесу в сфері енергетики, рибальства, та ін.
Програма ЮНКТАД і угоди ГАТТ/СОТ	Правила Світової організації торгівлі і ст. XXXVI-XXXVIII ГАТТ закріпили права на спеціальний і преференційний режими торгівлі	Захищений доступ до ринків, пільги для підприємств які походять із країн, що розвиваються
Багатосторонні угоди про захист інвестицій (BITs, ICSID)	Поширення практики укладання двосторонніх інвестиційних угод. Створення міжнародного центру з питань врегулювання інвестиційних спорів.	Розширення можливостей бізнесу в питаннях захисту своїх інвестицій від експропріації за умови дотримання місцевого (національного) законодавства
Порядок денний на XXI століття	Включення принципів сталого використання ресурсів як логічного продовження ідеї боротьби з нерівністю та врегулювання питань доступу до ресурсів	Обов'язкове дотримання бізнесом екологічних стандартів, запровадження звітування щодо впливу підприємств на довкілля
Цілі сталого розвитку Організації Об'єднаних Націй	Систематизація основних ідей Нового міжнародного порядку	Інтеграція принципів ESG (екологія, соціальна відповідальність, управління бізнесом) в свою діяльність на обов'язковій основі
Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції	Запровадження підтримки економічного суверенітету країн-учасниць через боротьбу із нелегальним відтоком капіталу	Нові вимоги для бізнесу: комплаєнс, антикорупційні політики, фінансова прозорість

Джерело: сформовано на основі [5; 6; 7; 8; 9;10].

Важливість наведених в табл.1 міжнародних актів можна визначити трьома основними тезами:

врегулювання питань діяльності транснаціональних корпорацій;
встановлення чітких правил функціонування підприємців у видобувній, торговій та інших галузях;

впровадження обов'язків для бізнесу використовувати систем управління ризиками, відповідати міжнародним стандартам.

Вищенаведеним сформульована основна ідея бачення міжнародного права як каталізатора внутрішніх організаційних змін підприємства. Реалізація міжнародних угод, конвенцій, меморандумів, тощо проходить через документарне затвердження конкретних дій, які сторони договорів мають виконувати. Іншими словами, для того щоб виконати міжнародно-правові положення, зафіксовані в різноманітних угодах та конвенціях, були створенні і уніфіковані правила поведінки сторін в кожній сфері. Цим обґрунтована необхідність розгляду міжнародних стандартів в процесі дослідження впливу міжнародного права на внутрішню організацію та економічну безпеку підприємницької діяльності.

В своїй роботі Березанська І. та Дрок П. підкреслюють важливість стандартизації у світовому масштабі. Автори також зосереджують увагу на необхідності забезпечення доречності і практичності міжнародних стандартів для різних контекстів [11].

Авторами Правдивець О. М., Дячков Д. В., Ситнік Є. І. були запропоновані вектори для часткового вирішення проблематики стандартизації економічної безпеки підприємств на основі встановлення кореляційних зв'язків між деякими міжнародними стандартами ISO та функціями служби економічної безпеки підприємства[12].

Розглядаючи міжнародні стандарти, як уніфіковані правила, технічні вимоги, норми поведінки та управління, які розробляють визнаними міжнародними організаціями, стає зрозуміло, що їх запровадження у внутрішню організаційну систему підприємства є важливим елементом забезпечення його економічної безпеки. Це ще одна демонстрація впливу

міжнародного права (єдиних норм стандартизації) на внутрішню організацію бізнесу. Для більш поглибленого розуміння такого впливу доречно охарактеризувати деякі основні міжнародні стандарти, та їх вплив на внутрішню організацію та економічну безпеку підприємств (табл. 2).

Таблиця 2. Характеристика впливу деяких міжнародних стандартів на економічну безпеку підприємства

Приклад міжнародних стандартів	Характеристика основного впливу на економічну безпеку підприємства
ISO 31000:2018 (Управління ризиками)	Сформований для забезпечення і реалізації системного підходу до виявлення і оцінки ризиків та мінімізації наслідків їх настання. Реалізація внутрішніх організаційних змін для імплементації цього міжнародного стандарту дозволяє підприємствам знижувати ймовірність настання кризових ситуацій а відповідно і збитків
ISO 9001:2015 (Якість управління)	Міжнародний стандарт спрямований на підвищення прозорості бізнес-процесів та контролю якості. Впровадження цього стандарту в господарську діяльність підприємства дозволяє суттєво знизити неефективність внутрішньої організації
ISO 14001:2015/Amd 1:2024 (Енвайронментальний менеджмент)	Приклад міжнародного стандарту, спрямованого на забезпечення безпеки довкілля через впровадження екологічної відповідальності. Стандартизація діяльності підприємства у відповідності до цього міжнародного стандарту не тільки удосконалює внутрішню організацію бізнесу але і підвищує довіру контрагентів
ISO/IEC 27001:2022 (Система управління інформаційною безпекою)	Визначає необхідність та вимоги до політик безпеки даних на підприємствах.
Міжнародні стандарти фінансової звітності	Завдяки уніфікації вимог до фінансової звітності досягнена її порівнюваність. Імплементація цього стандарту дозволяє підприємствам знизити ризики помилок та фінансового шахрайства. В свою чергу сформована за рахунок зниження впливу цих ризиків прозорість фінансової звітності полегшує підприємства доступ до міжнародних інвестицій
Конвенції міжнародної організації праці	Уявляють собою міжнародні стандарти які спрямовані на формування рівних умов праці, соціального захисту, підвищення стабільності.

Джерело: сформовано на основі [16; 17; 18; 19; 20; 21; 22].

Проведене дослідження демонструє, що міжнародне право виступає каталізатором внутрішніх організаційних змін, особливо в контексті

забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності. Це обумовлено необхідністю змінювати структуру підприємства, реалізовувати додаткові принципи, запроваджувати нові внутрішні організаційні форми з метою відповідності новим міжнародним стандартам, правилам, тощо (рис. 1).

Рис. 1. Основні зміни внутрішньої організації бізнесу в контексті забезпечення економічної безпеки, які спровоковані розвитком міжнародного правового середовища (Авторська розробка)

Представлена на рис. 1 інформація потребує більш детального розкриття. Так, впровадження систем управління ризиками на підприємстві припускає включення інструментів ідентифікації, оцінки та мінімізації ризиків і загроз для економічної безпеки підприємницької діяльності, що особливо важливо в теперішній час поглиблення нестабільності глобального зовнішнього середовища.

В той же час, для того, що бізнес дотримувався норм міжнародного транаціонального права необхідно впровадження систем комплаєнсу.

Запровадження та реалізація антикорупційних політик на підприємствах спрямована на розмежування повноважень з метою запобігання зловживанням та оптимізації процесів прийняття рішень. Для цього підприємства мають побудувати ієрархію та визначити функціонал внутрішньої організації, що в свою чергу є одним із аспектів підтримки прозорості діяльності (на вимогу міжнародного права) та забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності. Крім того, запровадження антикорупційної політики є одним із елементів загальної системи забезпечення прозорості та економічної безпеки, а це означає, що на ряду із ними підприємства також формують системи внутрішнього контролю і аудиту діяльності. Впровадження регулярних внутрішніх перевірок є одним із інструментів своєчасного реагування та попередження загроз і ризиків які походять із внутрішнього середовища компанії.

Інтеграція ESG, що також поступово із норми рекомендаційного характеру переходить в міжнародний імператив, потребує від підприємств корегувати свою внутрішню організацію для врахування екологічних, соціальних та управлінських чинників для досягнення довгострокової економічної стійкості.

Побудова внутрішньої антикризової інфраструктури це не тільки формування організаційних одиниць, а також реалізація політик захисту критичної інформації, впровадження кризового менеджменту, розробка плану дій на випадок настання надзвичайних позитивних або негативних ситуацій.

Адаптивність та гнучкість структури управління постає одним із головних або найважливіших аспектів внутрішніх організаційних змін підприємства, які є наслідком розвитку міжнародного правового середовища. Готовність внутрішньої організаційної структури до можливих змін потребує розробки та реалізації гнучких моделей управління.

Культура безпеки постає одночасно драйвером, базовим положенням та реципієнтом всього вищенаведеного. Вона підкреслює стратегічну роль

управлінської ланки підприємства у формуванні та просування цінностей, прозорості, довіри, відповідальності серед співробітників.

Соціальна відповідальність є логічним результатом розвитку принципів і цінностей нового міжнародного економічного порядку. Важливість корпоративної соціальної відповідальності підприємств є предметом досліджень багатьох вчених і основним акцентом більшості міжнародних програм та звітів [15; 14].

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Узагальнюючи проведене дослідження можна говорити про те, що міжнародне право виступає каталізатором внутрішніх організаційних змін підприємства, особливо в контексті забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Розвиток міжнародного правового середовища формує нові вимоги до бізнесу, потребує від підприємств відповідати новим стандартами та реалізовувати нові цінності і принципи. Реакція бізнесу на це вбачається в потребі корегувати а доволі часто і змінювати свою внутрішню організацію. Оскільки реалізація таких змін може нанести шкоду для операційної діяльності та мати негативні стратегічні впливи, підприємства зіштовхуються із необхідністю формування і забезпечення своєї економічної безпеки. Саме синергія економічної безпеки та реалізація внутрішніх організаційних змін дає можливість керівництву реалізовувати необхідні заходи безпечним методом.

Проведене дослідження також дає можливість встановити, що внутрішня організація підприємства уявляє собою фундаментальний рівень економічної безпеки. Саме від ефективності та гнучкості внутрішньої організації залежить здатність підприємства протидіяти ризиками, ефективно використовувати ресурси, формувати основу для стійкого розвитку.

Література

1. Declaration on the establishment of a new International Economic Order. General Assembly (Resolution 3201 S-IV 1/05/1974). *United Nations*. 1974. URL: <https://digitallibrary.un.org/record/218450?ln=ru&v=pdf> (date of access: 09.07.2025).
2. Programme of Action on the Establishment of a New International Economic Order. General Assembly (Resolution 3202 S-IV 1/05/1974). *United Nations*. 1974. URL: <https://digitallibrary.un.org/record/218451?ln=ru&v=pdf> (date of access: 09.07.2025).
3. Agenda 21. United Nations Conference on Environment and Development. *United Nations*. 1992. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/outcomedocuments/agenda21> (date of access: 09.07.2025).
4. The 17 Goals. Sustainable Development. Department of Economic and Social Affairs. *United Nations*. URL: <https://sdgs.un.org/goals> (date of access: 09.07.2025).
5. Charter of Economic Rights and Duties of States *United Nations*. URL: <https://legal.un.org/avl/ha/cerds/cerds.html> (date of access: 11.07.2025).
6. United Nations Convention on the Law of the Sea. *United Nations*. URL: https://www.un.org/depts/los/convention_agreements/texts/unclos/unclos_e.pdf (date of access: 11.07.2025).
7. About UN trade and Development (UNCTAD). *United Nations*. URL: <https://unctad.org/about> (date of access: 11.07.2025).
8. General Agreement on Tariffs and Trade. *World Trade Organization*. URL: https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/gatt47_e.htm (date of access: 11.07.2025).
9. Investment Treaties. International Centre for Settlement of Investment Disputes. *World Bank Group*. URL: <https://icsid.worldbank.org/node/20271> (date of access: 11.07.2025).
10. UN Convention against Corruption. *United Nations*. URL: https://www.unodc.org/documents/brussels/UN_Convention_Against_Corruption.

pdf (date of access: 11.07.2025).

11. Березанська І. Дрок П. Етапи становлення та розвитку світової та національної стандартизації України. *Університет Григорія Сковороди у Переяславлі*. URL: https://sdc-journal.com.ua/web/uploads/journals_pdf/SDC_2022_17.pdf#page=10 (дата звернення: 11.07.2025).

12. Правдивець О., Дячков Д., Ситнік Є. Стандартизація як фактор формування науково-методичного базису забезпечення економічної безпеки підприємств. *Вчені записки Університету «КРОК»*, (1(65), 105-110. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-65-105-110> (дата звернення: 11.07.2025).

13. World Trade Organization. Understanding the WTO: Basics. WTO. 2022. URL: https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/tif_e.htm (date of access: 09.07.2025).

14. UNCTAD. World Investment Report 2021: Investing in Sustainable Recovery. *United Nations Conference on Trade and Development*. 2021. URL: <https://unctad.org/webflyer/world-investment-report-2021> (date of access: 09.07.2025).

15. Пушак Я. Я., Чернух Д. В., Трушкіна Н. В. Розвиток системи корпоративної соціально відповідальності українського бізнесу в умовах війни. *Ефективна економіка*. 2024. № 11. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/5082> (дата звернення: 09.07.2025).

16. ISO 31000:2018 Risk management – Guidelines. *International standards organization*. URL: <https://www.iso.org/standard/65694.html> (date of access: 11. 07.2025).

17. ISO 9001:2015 Quality management systems - Requirements. *International standards organization*. URL: <https://www.iso.org/standard/62085.html> (date of access: 11. 07.2025).

18. ISO 14001:2015/Amd 1:2024 Environmental management systems — Requirements with guidance for use. Amendment 1: Climate action changes. *International standards organization*. URL:

<https://www.iso.org/standard/88209.html> (date of access: 11. 07.2025).

19. ISO 14001:2015 Environmental management systems — Requirements with guidance for use. *International standards organization*. URL: <https://www.iso.org/standard/60857.html> (date of access: 11. 07.2025).

20. ISO/IEC 27001:2022 Information security, cybersecurity and privacy protection — Information security management systems — Requirements. *International standards organization*. URL: <https://www.iso.org/standard/27001> (date of access: 11. 07.2025).

21. IFRS Standards. *International financial reports standards*. URL: <https://www.ifrs.org/academics/#ifrs-standards> (date of access: 11. 07.2025).

22. International labour standards. *International labour organization*. URL: <https://www.ilo.org/international-labour-standards/conventions-protocols-and-recommendations> (date of access: 11. 07.2025).

23. Thulani Bongani Makhanya M, Faith Vezi-Magigaba M and David Nkonde S (2024) Global Corporate Social Responsibility: The Significance of International Guidelines and Standards. Sustainable Development. IntechOpen. Available at: <http://dx.doi.org/10.5772/intechopen.1005360>. (date of access: 11. 07.2025).

24. Gutterman A.S. Corporate Social Responsibility: Implementation and Integration. DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4417271>

25. Огінок С., Когут М., Когут А. Етика та корпоративна соціальна відповідальність у міжнародному бізнесі. Київський економічний науковий журнал, (4), с. 171-176. doi: 10.32782/2786-765X/2024-4-24. (date of access: 11. 07.2025).

26. Мірошник М. В., Грицаненко А. Є., Цвіркун О. А. Міжнародні стандарти соціальної відповідальності бізнесу у практиці підприємств України. Вісник ХДУ Серія Економічні науки. URL: <https://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/381> (дата звернення: 11. 07.2025).

27. Могильна Л. Ткаченко В. Міжнародні стандарти впровадження екологічних принципів соціальної відповідальності інноваційно активним бізнесом. Економіка та суспільство, (37). <https://doi.org/10.32782/2524->

0072/2022-37-12 (дата звернення: 11. 07.2025).

28. Voronyuk Y. Global social responsibility of business as a part of organization of its economic security / Y. Voronyuk // Entrepreneurship. – 2022. - 10 (1). – P. 28-38. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29790> (дата звернення: 11. 07.2025).

29. Отенко В. І., Віжунов А. О., Устименко А. В. Формування корпоративної безпеки за критерієм соціальної відповідальності бізнесу. Бізнес Інформ. 2025. № 1. С. 462-470. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-1-462-470> (дата звернення: 11. 07.2025).

References

1. General Assembly of the United Nations (1974), “Declaration on the establishment of a new International Economic Order” available at: <https://digitallibrary.un.org/record/218450?ln=ru&v=pdf> (Accessed 09 July 2025).

2. General Assembly of the United Nations (1974), “Programme of Action on the Establishment of a New International Economic Order”, available at: <https://digitallibrary.un.org/record/218451?ln=ru&v=pdf> (Accessed 09 July 2025).

3. United Nations Conference on Environment and Development (1992), “Agenda 21”, available at: <https://sustainabledevelopment.un.org/outcomedocuments/agenda21> (Accessed 09 July 2025).

4. UN Department of Economic and Social Affairs (2015), Sustainable Development “The 17 Goals”, available at: <https://sdgs.un.org/goals> (Accessed 09 July 2025).

5. United Nations (1974), “Charter of Economic Rights and Duties of States”, available at: <https://legal.un.org/avl/ha/cerds/cerds.html> (Accessed 11 July 2025).

6. United Nations (1982), “Convention on the Law of the Sea”, available at: https://www.un.org/depts/los/convention_agreements/texts/unclos/unclos_e.pdf (Accessed 11 July 2025).

7. United Nations (2025), “About UN trade and Development”, available at: <https://unctad.org/about> (Accessed 11 July 2025).

8. World Trade Organization (1947), “General Agreement on Tariffs and Trade”, available at: https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/gatt47_e.htm (Accessed 11 July 2025).

9. International Centre for Settlement of Investment Disputes (2025), “Investment Treaties”, available at: <https://icsid.worldbank.org/node/20271> (Accessed 11 July 2025).

10. United Nations (2004), “Convention against Corruption”, available at: https://www.unodc.org/documents/brussels/UN_Convention_Against_Corruption.pdf (Accessed 11 July 2025).

11. Berezanska, I. and Drok, P. (2022), “Stages of establishment and development of world and national standardization of Ukraine”, *Society. Document. Communication*, [Online], vol. 17, available at: https://sdc-journal.com.ua/web/uploads/journals_pdf/SDC_2022_17.pdf#page=10 (Accessed 11 July 2025).

12. Pravdyvets, O. Diachkov, D. and Sytnik, Ye. (2022), “Standardization as a factor in the formation of scientific and methodological basis for economic security of enterprises”, *Scientific Notes of the University “KROK”*, [Online], vol. 1(65), pp. 105-110, available at: <https://snku.krok.edu.ua/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/487> (Accessed 11 July 2025). DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-65-105-110>

13. World Trade Organization (2022), “Understanding the WTO: Basics”, available at: https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/tif_e.htm (Accessed 09 July 2025).

14. United Nations Conference on Trade and Development (2021), “World Investment Report 2021: Investing in Sustainable Recovery”, available at: <https://unctad.org/webflyer/world-investment-report-2021> (Accessed 09 July 2025).

15. Pushak, Y.Y. Chernukh, D.V. and Trushkina, N.V. (2024), “Corporate social responsibility system development of ukrainian business in the war' conditions”, *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/5082> (Accessed 09 July 2025).

16. International standards organization (2018), “ISO 31000:2018 Risk

management – Guidelines”, available at: <https://www.iso.org/standard/65694.html> (Accessed 11 July 2025).

17. International standards organization (2015), “ISO 9001:2015 Quality management systems – Requirements” available at: <https://www.iso.org/standard/62085.html> (Accessed 11 July 2025).

18. International standards organization (2024), “ISO 14001:2015/Amd 1:2024 Environmental management systems — Requirements with guidance for use”, available at: <https://www.iso.org/standard/88209.html> (Accessed 11 July 2025).

19. International standards organization (2015), “ISO 14001:2015 Environmental management systems — Requirements with guidance for use”, available at: <https://www.iso.org/standard/60857.html> (Accessed 11 July 2025).

20. International standards organization (2022), “ISO/IEC 27001:2022 Information security, cybersecurity and privacy protection — Information security management systems — Requirements”, available at: <https://www.iso.org/standard/27001> (Accessed 11 July 2025).

21. International financial reports standards (2025), “IFRS Standards”, available at: <https://www.ifrs.org/academics/#ifrs-standards> (Accessed 11 July 2025).

22. International labour organization (2024), “International labour standards”, available at: <https://www.ilo.org/international-labour-standards/conventions-protocols-and-recommendations> (Accessed 11 July 2025).

23. Thulani Bongani Makhanya, M. Faith Vezi-Magigaba, M and David Nkonde S (2024), “Global Corporate Social Responsibility: The Significance of International Guidelines and Standards”, *Sustainable Development. IntechOpen*. DOI: <http://dx.doi.org/10.5772/intechopen.1005360>.

24. Gutterman, A.S. (2023), “Corporate Social Responsibility: Implementation and Integration”, DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4417271>

25. Ohinok, S. Kohut, M. and Kohut, A. (2024), “Ethics and corporate social responsibility in international business”, *Kyiv Economic Scientific Journal*, [Online], vol. 4, pp. 171-176, available at: <https://journals.kymu.kyiv.ua/index.php/economy/article/view/114> (Accessed 11

July 2025). DOI: 10.32782/2786-765X/2024-4-24

26. Miroshnyk, M.V. Hrytsanenko, A.Ye. and Tsvirkun, O.A. (2018), “International standards of social responsibility of business in the practice of ukrainian enterprises”, *Scientific Bulletin of KSU. Series “Economic Sciences”*, [Online], vol. 31, available at: <https://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/381> (Accessed 11 July 2025).

27. Mohylna, L. Tkachenko, V. (2022), “International standards of introduction of ecological principles of social responsibility by innovative active business”, *Ekonomy and society*, [Online], vol. 37, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1186> (Accessed 11 July 2025). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-12>

28. Voronyuk, Y. (2022), “Global social responsibility of business as a part of organization of its economic security”, *Entrepreneurship*, [Online], vol. 10 (1), pp. 28-38, available at: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29790> (Accessed 11 July 2025). DOI: 10.37708/ep.swu.v10i1.3

29. Otenko, V.I. Vizhunov, A.O. and Ustymenko, A.V. (2025), “Formation of Corporate Security Based on the Criterion of Social Responsibility of Business”, *Business Inform*, [Online], vol. 1, pp. 462-470, available at: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2025-1_0-pages-462_470.pdf (Accessed 11 July 2025). DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-1-462-470>

Стаття надійшла до редакції 24.07.2025 р.